

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการประเมินระบบ GMP ของสถานที่ประกอบการผลิตปลาร้าของสมุนไพร
ครูแห้ว ก่อนการปรับปรุง พบว่าคะแนนที่ได้ มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด คือได้
คะแนนน้อยกว่า 50% ทุกหมวด และพบข้อบกพร่องร้ายแรงที่จะก่อให้เกิดการปนเปื้อนและ
เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค คือ ไม่มีมาตรการมิให้สัตว์และแมลงเข้าสู่ อาคารผลิต จากการนำ
ข้อเสนอแนะการปรับปรุง แบ่งเป็น 3 ระยะ เสนอต่อกรรมการผู้จัดการพบว่า กรรมการมี
ความเห็นชอบในการดำเนินการปรับปรุงในทุกข้อ ซึ่งหากดำเนินการปรับปรุงตามแผนที่
เสนอแนะ ได้ผลสรุปดังนี้

- ระยะที่ 1 คาดว่าจะใช้งบประมาณทั้งสิ้น 10,500 บาท และคาดว่าจะได้คะแนนใน
หมวดที่ 1 หมวดที่ 2 และหมวดที่ 4 เป็น 77.7% 75.0% 60.7% ตามลำดับ
- ระยะที่ 2 คาดว่าจะใช้งบประมาณทั้งสิ้น 10,300 บาท และคาดว่าจะได้คะแนนใน
หมวดที่ 1 หมวดที่ 2 และหมวดที่ 4 เป็น 88.8% 87.5% 75.0% ตามลำดับ
- ระยะที่ 3 และคาดว่าจะได้คะแนนในหมวดที่ 1 หมวดที่ 2 และหมวดที่ 4 เป็น
94.4% 95.3% 85.7% ตามลำดับ

ในระยะที่ 1 ยังไม่สามารถผ่านตามหลักเกณฑ์ GMP ของคณะกรรมการอาหารและยา
เนื่องจากคะแนนในหมวดที่ 4 ยังไม่ผ่านตามหลักเกณฑ์ GMP ส่วนในระยะที่ 2 และระยะที่ 3
จะสามารถผ่านตามมาตรฐานระดับดีมาก

5.2 ข้อเสนอแนะ

หากสถานที่ประกอบการมีการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ คาดว่าจะสามารถผ่านตาม
หลักเกณฑ์ GMP ถ้าคณะกรรมการต้องการให้สถานที่ประกอบการผลิตปลาร้าของสมุนไพร
ครูแห้วผ่านตามหลักเกณฑ์ GMP ก็ต้องปรับปรุงในระยะที่ 1 ให้ผ่านคือปรับปรุงด้าน
มาตรการมิให้สัตว์และแมลงเข้าสู่อาคารผลิต แล้วจึงปรับปรุงในระยะที่ 2 ต่อไป เพื่อจะได้

คะแนนมากกว่า 50 % และจะทำให้หมวดนี้ผ่านตามหลักเกณฑ์ GMP นั่นก็แสดงถึงว่าสถานที่
ประกอบการผลิตปลาร้าของสมุนไพรครูแห้วมีมาตรฐาน GMP มากขึ้นกว่าเดิม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY